

1. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої освіти / Міністерство освіти і науки України. 2016. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compessed.pdf>.

2. Кривошея Т. М. Наступність у навчанні та вихованні дітей дошкільного і молодшого шкільного віку в педагогічній спадщині Я. А. Коменського. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського. Серія: Педагогіка*: збірник наукових праць. 2009. № 28. С. 349-354.

3. Мальов С. В. Виховання патріотичних почуттів дітей молодшого шкільного віку в процесі формування естетичної компетентності. *Патріотичне виховання в освіті та соціальній роботі: уроки минулого та сучасний погляд*: зб. матер. міжвузівської науково-практичної конференції Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії 22 лютого 2024 року. Хмельницький, 2024. С. 134-138.

4. Пахальчук Н. Мистецький тренінг у системі фахової підготовки вчителя початкових класів. *Мистецтво та освіта*. 2008. № 1. С. 18-24.

5. Петришина Т. Ю. Роль вихователя в контексті перспективності й наступності дошкільної освіти та початкової школи. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти* : зб. матер. VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2022. Вип. 11. С.144-146.

6. Тодосієнко Н. Л. Педагогічне значення українського фольклору у патріотичному вихованні дітей молодшого шкільного віку. *Патріотичне виховання в освіті та соціальній роботі: уроки минулого та сучасний погляд*: зб. матер. міжвузівської науково-практичної конференції Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії 22 лютого 2024 року. Хмельницький, 2024. С. 242-247.

ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПISY

Ангеліна Івасик, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: Л. В. Старовойт, кандидатка педагогічних наук, доценка, завідувачка кафедри мистецьких дисциплін дошкільної та початкової освіти. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (Україна)

ARTISTIC AND CREATIVE DEVELOPMENT OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS BY MEANS OF PETRYKIVKA PAINTING

Angelina Ivasyk, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. У статті проаналізовано поняття про художньо-творчий розвиток дітей молодшого шкільного віку, який є невід'ємною частиною їхнього загального розвитку. Розкрито художній потенціал петриківського розпису як невичерпного джерела натхнення та самовираження дітей.

Ключові слова: петриківський розпис, художньо-творчий розвиток, молодші школярі.

Abstract. The article analyzes the concept of artistic and creative development of primary school children, which is an integral part of their overall development. The article reveals the artistic potential of Petrykivka painting as an inexhaustible source of inspiration and self-expression for children.

Key words. Petrykivka painting, artistic and creative development, junior schoolchildren.

Петриківський розпис відіграє велику роль в збереженні та популяризації української культури. Поширення петриківського розпису сприяє зміцненню впевненості в собі та гордості за власну культуру, дає можливість розвивати творчі здібності та художнє чуття. Вивчення цього мистецтва сприяє розвитку творчого мислення, уяви та самовираження через малювання, стимулює розвиток художньої інтуїції та сприяє формуванню художньо-образного мислення [1, с. 8].

Не буде помилкою сказати, що кожна дитина народжується з творчим талантом. Перші кроки у складний і багатогранний світ мистецтва багато в чому залежать від того, хто знаходиться поруч з дитиною. Світ мистецтва безмежний. Це відкриття на все життя, а не на день чи рік. Тому обов'язок педагогів, розвивати у дітей художні почуття і виховувати любов до мистецтва і краси, які є важливими якостями для людини. Візуальні образи, створені мистецтвом, запам'ятовуються і залишаються в пам'яті надовго, вони збагачують наш емоційний світ і вчать сприймати життя більш яскраво [4]. Витоки творчих здібностей людини закарбовані ще в дитинстві. Зважаючи на специфіку дитячої художньої творчості, необхідно навчитися керувати її виразними особливостями та розробити шляхи пробудження і розвитку дитячої креативності. Поняття розвитку дитячої творчості стосується якісних змін, які відбуваються в пізнавальній діяльності дітей у результаті розвитку навичок і вмінь у художній діяльності.

Метою занять з петриківського розпису є введення учнів у чарівний світ народного мистецтва, ознайомлення з технікою виконання декоративних елементів, основами композиції та колориту, формування уявлень про симетрію, ритм і колір, розвиток естетичних почуттів, стимулювання творчого зростання та самовираження. Вивчення техніки петриківського розпису в початковій школі забезпечує необхідні умови для виявлення та розвитку творчих здібностей учнів, мотивує їх до пізнавальної образотворчої діяльності.

Значення українського народного розпису полягає в естетичному та художньому вихованні учнів. Багато вчених, методистів, художників та мистецтвознавців вивчали та аналізували український народний розпис. Їхні рекомендації зазвичай зводяться до двох варіантів. Один - вільна імпровізація, негайне малювання фарбами, інший – виконання підготовчого малюнка і цілого ряду підготовчих вправ. Перед початком виконання вправ необхідно розглянути закономірності створення декоративної композиції, зрозуміти мету і завдання декоративного малювання, намалювати серію ескізів і попрацювати над пошуком кольору. Цей розділ знайомить з мистецтвом петриківського розпису - славною сторінкою в історії української культури. Петриківський розпис доступний для всіх дітей шкільного віку завдяки своїй простоті, виразності, яскравості кольорів та імпровізаційності [3, с. 18].

У роботі з учнями дуже важливо дотримуватися дидактичного принципу «від простого до складного». Тому варто, починати з найпростіших елементів розпису і поступово переходити до створення композиції [5]. Пояснюючи принципи роботи, словесні пояснення слід підкріплювати показом готової роботи та послідовності її виконання. Навчання зображувальної діяльності сприяє формуванню таких видів розумової діяльності, як аналіз, синтез, порівняння та узагальнення. У процесі спостереження, розглядаючи предмети та їх частини перед тим, як описати їх, діти навчаються розрізняти форму предмета та його частин, величину та розташування частин всередині предмета, колір. Щоб ідентифікувати об'єкти різної форми, їм потрібно порівняти їх і знайти відмінності. Водночас діти навчаються порівнювати предмети і явища, визначати їхні спільні та відмінні риси, об'єднувати об'єкти за схожими ознаками [2, с. 37].

Таким чином, петриківський розпис є одним з основних засобів самовираження в молодшому шкільному віці. Уроки малювання розвивають дитину в цілому і вводять її у творчий процес, що є найважливішим. Тільки в малюванні діти звільняються від своїх обмежень, тому що воно є найдоступнішою формою художньої творчості з усіх видів. Маючи дуже обмежені художні інструменти для розвитку своїх ідей, діти покладаються на свій творчий інстинкт, а ще малювання стимулює розумову діяльність, прискорює розвиток

просторового мислення та уяви, розвиває розумові здібності, спостережливість і почуття гармонії.

Список використаних джерел

1. Петриківський декоративний розпис: підручник. Дніпро: ЛІРА, 2017. 220 с.
2. Старовойт Л. В. Гра як засіб розвитку творчої індивідуальності учнів. *Учитель початкової школи*. 2020. № 3-4. С. 38-39.
3. Ткачук О. В. Методика художнього навчання: навчальний посібник для здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, художньо-графічних факультетів, педагогічних закладів освіти. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2019. 244 с.
4. Brovchak L., Starovoi L., Likhitska L., Todosienko N. Pedagogical potential of the arts complex in the process of the formation of aesthetic perception of junior pupils. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*. 2020. Volume III. P. 97-108
5. Starovoi L.V. Pedagogical conditions of creative development of younger students in the course of labor training. *Naukovi zapysky – Scientific notes*. 2010. P. 261-266.

ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЯК ЗАПОРУКА ЯКІСНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Любомира Ілійчук, кандидатка педагогічних наук, доцентка
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна)

PEDAGOGICAL CREATIVITY IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF A PRIMARY SCHOOL TEACHER AS A GUARANTEE OF QUALITATIVE EDUCATIONAL PROCESS IMPLEMENTATION IN NEW UKRAINIAN SCHOOL

Liubomyra Iliichuk, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

Анотація. У статті визначено сутність та особливості педагогічної творчості у контексті забезпечення якості освіти в умовах Нової української школи. Охарактеризовано основні закони педагогіки творчості в системі професійної діяльності вчителя початкових класів ЗЗСО, підвищення його професійної компетентності і педагогічної майстерності.

Ключові слова: педагогічна творчість, педагогічна діяльність, якість освіти, вчитель початкових класів, Нова українська школа.

Abstract. The article defines the essence and peculiarities of pedagogical creativity in the context of ensuring the quality of education in the conditions of the New Ukrainian School. It characterizes the main laws of the pedagogy of creativity in the system of professional activity of the primary school teacher, focusing on the improvement of their professional competence and pedagogical skill.

Key words: pedagogical creativity, pedagogical activity, quality of education, primary school teacher, New Ukrainian School.

Одним із важливих показників динамічного розвитку сучасного суспільства є розбудова й модернізація системи освіти, яка викликана необхідністю підвищення якості освіти та створення умов для творчої реалізації кожної особистості, розвитку її потенційних можливостей і здібностей. Безумовно, успішне реформування освіти значною мірою залежить від професійної компетентності вчителя, рівня його загальної культури та освіти, професійних і особистісних якостей, сформованих компетентностей, соціальної активності й громадянської позиції, а також здатності до творчої педагогічної діяльності та спілкування. Не випадково, Концепція Нової української школи [1, с. 11] ключовою умовою забезпечення